

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії

зі спеціальності 074 – Публічне управління та адміністрування

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, кафедра
політичної економії

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д.е.н., проф. О.Є. Попов

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою
“25” квітня 2016 року, протокол №9

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Самостійна робота здобувача (СРЗ) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Метою самостійної роботи здобувача в межах навчальної дисципліни «Сучасні економічні теорії» є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього доктора філософії.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів очної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 75 % (112 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРЗ в межах навчальної дисципліни «Сучасні економічні теорії» включає:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни;
- поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;
- пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;
- контрольну перевірку здобувачами особистих знань за запитаннями для самодіагностики;
- підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Завдання для самостійної роботи здобувачів та форми її контролю

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
Змістовий модуль I. Методологія сучасної економічної науки та її теоретичні напрями						
1.	Тема 1. Методологія	Здатність проводити аналіз процесу	Пошук, підбір та огляд	11	Презентація, доповідь	Основна [2,4,5]

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
	економічної науки й сучасні моделі розвитку економічної теорії	виникнення, розвитку і становлення економічної науки, порівнювати закони природи та економічні закони	літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою			Додаткова [2,4,6, 14,17, 19,26,27 36,39,41, 47,50]
2.	Тема 2. Теорії трансформації економіки і суспільства	Здатність аналізувати трансформаційні та інтеграційні процеси, характеризувати функціональні економічні структури; оцінювати рівень розвитку економічних систем та інтеграційних об'єднань	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	11	Презентація, доповідь	Основна [2,3,4,5] Додаткова [2,3,5,8, 9,11,19,2 5,33,353 6,45,49, 50,52]
3.	Тема 3. Теорії визначення і вибору економічної політики	Знання сутності ринкового господарського механізму, його видів, основних інструментів регулювання та наукових засад формування економічної політики держави	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	11	Презентація, доповідь	Основна [1,2,3,5] Додаткова [21,22, 23,37,45, 49]
4.	Тема 4. Проблемні аспекти розвитку сучасних мікроекономічних теорій	Володіти універсальним інструментарієм для самостійного аналізу та обґрунтування прийняття оптимальних господарських рішень за умов обмеженості засобів і наявності альтернативних можливостей	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	11	Презентація, доповідь	Основна [2,4,5] Додаткова [4,7,29, 32,37, 46]
5.	Тема 5. Проблемні аспекти розвитку сучасних макроекономічних теорій	Здатність визначати інструменти та важелі короткострокового та довго-строкового макро-економічного регулювання економіки	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	10	Презентація, доповідь	Основна [1,3,4] Додаткова [21,22, 23,40,43 44]
6.	Тема 6. Становлення сучасної парадигми економічної теорії	Здатність аналізувати економічні процеси та явища з позицій різних економічних концепцій та взаємозв'язки економічної політики із сучасними	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за	10	Презентація, доповідь	Основна [2,4,5] Додаткова [1,5,9,17 20,26,27 36,45,

№ з/п	Назва теми	Компетентності, які забезпечуються	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
		теоретичними поглядами	заданою тематикою			50, 52]
Разом за змістовим модулем I				64		
Змістовий модуль II. Економічна теорія перед викликами сучасності						
7	Тема 7. Теорії глобалізації та їх еволюція	Здатність визначати переваги та недоліки, позитивні та негативні риси різних типів економічних систем	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	11	Презентація, доповідь	Основна [1,2,4,5] Додаткова [2,13,15,18,21,24,38,40,42,45]
8	Тема 8. Сучасний монетаризм	Знання механізму формування вартості з точки зору різних наукових шкіл, знання сутності, функцій грошей, а також законів вартості та грошового обігу	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	10	Презентація, доповідь	Основна [2,4,5] Додаткова [7,10,16,34,51]
9	Тема 9. Теорії неінституціоналізму	Здатність аналізувати інституціональні форми реалізації економічної влади; давати науково-обґрунтовану оцінку взаємозв'язку та взаємозалежності інституціональних та економічних факторів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	10	Презентація, доповідь	Основна [1,2,5] Додаткова [4,31,33,44,48]
10	Тема 10. Теорії економіки «третього світу»	Здатність робити наукові узагальнення стосовно оцінки прояву окремих економічних явищ, що притаманні трансформаційним процесам у світі та національній економіці; робити порівняльний аналіз різних економічних систем	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	8	Презентація, доповідь	Основна [2,3,4] Додаткова [11,12,13,28,30]
11	Тема 11. Альтернативні теорії сучасного економічного розвитку	Здатність прогнозувати темпи та траєкторії інституціональних змін; визначати інституціональні чинники економічного зростання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел, вирішення практичних завдань за заданою тематикою	9	Презентація, доповідь	Основна [2,3,4,5] Додаткова [2,11,12,17]
Разом за змістовим модулем II				48		
Разом за навчальною дисципліною				118		

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Виконання кожного завдання для практичних (семінарських) занять оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 4.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань до практичних (семінарських) занять у межах тем змістових модулів наведено в табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для практич. (семін.) занять	Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6	ЗПЗ7	ЗПЗ8	ЗПЗ9	ЗПЗ10	ЗПЗ11	
Максимальна кількість балів	7	11	10	11	8	8	12	7	7	7	12	100

ЗПЗ – завдання для практичних (семінарських) занять за темою.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності здобувача та іншої академічної документації.

3. Рекомендована література

Основна

1. Колесніченко І.М. Інституціональна економіка. / І.М. Колесніченко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2014. – 210 с.
2. Колесніченко І.М. Сучасні економічні теорії: конспект лекцій / Х. : ХНЕУ, 2010. – 163 с.
3. Литвиненко А.В. Трансформаційна економіка та економічна політика

держави : навч. посіб. / Литвиненко А.В. – Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2010. - 200 с.

4. Чухно А. А. Сучасні економічні теорії: Підручник / А. А. Чухно, П. І. Юхименко, П. М. Леоненко; [За ред. А. А. Чухна. – К.: Знання, 2007. – 878 с.

5. Экономическая теория / Под ред. Дж. Итуэлла / Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 944 с.

Додаткова

1. Абалкин Л. Марксово наследие и современная экономическая наука (круглый стол) // Вопросы экономики. – 2005. – №1. – С. 87 – 132; №2. – С. 118 – 140.

2. Бартенев С. А. Экономические теории и школы (история и современность): Курс лекций. – М.: БЕК, 1996. – 352 с.

3. Белоус О. Г. Глобальные трансформации и стратегии развития / О. Г. Белоус, Д. Г. Лукьяненко – К.: Орианы, 2002. – 424 с.

4. Белоусенко В. Исследовательская парадигма институциональной теории фирмы. – Донецк: ДНТУ, 2003. – 18 с.

5. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі / Пер. з англ. – К.: Вид. Соломії Павличко «Основи», 2001. – 687 с.

6. Блауг М. Несложный урок экономической методологии // THESIS. – 1994. – Т. 2. – Вып. 4. – С. 53 – 54.

7. Браун Г. Г. Рыночное хозяйство и Вашингтонский консенсус // МЭМО. – 2004. – №8. – С. 40 – 44.

8. Винарчик П. Спасение идей: Й. Шумпетер и ключевые проблемы противоборствующих экономических теорий // Вопросы экономики. – 2003. – №11. – С. 15 – 26.

9. Гавкалова Н. Л. Особливості управління інтелектуальною власністю в умовах економіки знань монографія. / Н.Л. Гавкалова. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 191 с. – (іл.).

10. Галиченко О.Г. Денежная теория: основные идеи, проблемы и тенденции // Экономическая наука современной России. – 2003. – №2. – 47 – 60; №3. – С. 5 – 20.

11. Гао Далин. Экономический рост и экономическая стабильность по-китайски // РЭЖ. – 1995. – №9. – С. 81 – 83.

12. Гациридзе Х. Латиноамериканский опыт экономического реформирования // РЭЖ. – 1995. – №8. – С. 86 – 94.

13. Голанский М. М. Взлет и падение глобальной экономики (что ждет отстающие страны). – М.: Дело, 1999. – 132 с.

14. Грігорян Г.М. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / Г.М. Грігорян та ін. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 314 с.

15. Железняк А. Д. «Современные концепции глобализации» // Экономика управления. – 2006. - №4(25). – С. 28 – 32.

16. Жуков П. Е. Монетаризм и современная денежно-кредитная политика // Финансы. – 2004. – №10. – С. 64 – 67.

17. Злупко С. М. Історія економічної теорії: Підручник. – 2-ге вид. – К.:

Знання, 2005. – 719 с.

18.Иванов Н. Глобализация и проблемы оптимальной стратегии развития // МЭМО. – 2003. – №2 – 3. – С. 36 – 43.

19.История экономических учений (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А. Г. Худокормова. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 720 с.

20.Історія економічних учень: Підручник: У 2-х ч. Ч. 2 / За ред. В. Д. Базилевича. – 3-є вид. – К.: Знання, 2006. – 575 с.

21.Кизим М.О. Проблеми та цілі розвитку України у світі глобальних проблем світової спільноти : монографія / М.О. Кизим. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 92 с.

22.Кліменко О.М. Макроекономіка : навч. посіб. / О.М. Кліменко та ін. [за заг. ред. О.М. Кліменко]. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 259 с.

23.Кліменко, О.М. Соціальна економіка : навч. посіб. Х. : ХНЕУ, 2013. – 146 с.

24.Коллонтай В. Эволюция западных концепций глобалистики. // МЭМО. – 2002. – №1. – С. 24 – 30.

25.Кун Т. Структура научных революций. - М.: Прогрес, 1977. – 300 с.

26.Лоусон Т. Современная «экономическая теория» в свете реализма // Вопросы экономики. – 2006. - №2. – С. 77 – 98.

27.Маевский В.О. О взаимоотношении экономической теории и ортодоксии // Вопросы экономики. – 2003. – №11. – С. 4 – 14.

28.Майданик К. Латиноамериканская цивилизация в глобализирующемся мире // МЭМО. – 2003. – №5. – С. 86 – 95.

29.Мікроекономіка: Підручник / За ред.. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – 677 с.

30.Мюрдаль Г. Современные проблемы «Третьего мира». – М.: Прогресс, 1972. – Приложение I. – С. 541 – 628.

31.Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики. – М.: Фонд экономической книги «Начала», 1997. – 188 с.

32.Нуреев Р. М. Курс микроэкономики. Учебник для вузов. – М.: НОРМА-ИНФРА М, 1999. – 572 с.

33.Нуреев Р. М. Экономика развития: модели становления рыночной экономики: Учебн. пособ. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 240 с.

34.Осадчая И. МВФ и «новый монетаризм» Стиглица // МЭМО. – 2003. – №12. – С. 111 – 112.

35.Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник / За ред. Л.Г.Мельника. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 654с.

36.Павленко А.Ф. Основи економічних знань : підручник. / А.Ф. Павленко, В.С. Савчук, Ю.К. Зайцев. – Х. : Фолію, 2014. – 761 с.

37.Попов О.Є. Мікроекономіка: навч.-практ. посіб. / О.Є. Попов та ін. [за заг. ред. О.Є. Попова]. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 335 с.

38.Романчук Я. Десятилетка Европейского Союза // Стратегия. – 2005. – С. 1 – 21.

39.Рудакова И. Основное течение экономической теории: потенциал и

научная критика // Вопросы экономики. – 2005. – №9. – С. 21 – 36.

40. Сакс Дж., Ларрен Ф. Макроэкономика. Глобальный подход. – М.: Дело, 1996. – 848 с.

41. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1968. – 564 с.

42. Сорос Дж. Криза глобального капіталізму. – К.: Основи, 1999. – 260 с.

43. Стиглиц Дж. Ю. Альтернативные подходы к макроэкономике: методологические проблемы и неокейнсианство // МЭ и МО. – 1997. – №5. – С. 48 – 60; №6. – С. 54 – 64; №7. – С. 60 – 72.

44. Сухарев О. Эволюционная макроэкономика в Шумпетеровском измерении // Вопросы экономики. – 2003. – №11. – С. 52 – 63.

45. Тищенко В.Ф. Економіка знань як актуальна основа сучасного розвитку України та її регіонів: монографія. / В.Ф. Тищенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 271 с.

46. Хайман Д. Современная микроэкономика: анализ и применение. В 2-х т. Т. 1. М.: Финансы и статистика, 1992. – 384 с.

47. Хаусман Д. Экономическая методология в двух словах // МЭ и МО. – 1994. – №2. – С. 105 – 113; №3. – С. 27 – 34.

48. Ходжсон Дж. Экономическая теория и институты: Манифест современной институциональной экономической теории / Пер. с англ. – М.: Дело, 2003. – 464 с.

49. Шумпетер Й. А. История экономического анализа. // Истоки: Вопросы истории народного хозяйства и экономической мысли. – М.: , 1989. – Вып. 1. – С. 236 – 311.

50. Юхименко П. І. Історія новітніх економічних учень (від Кейнса до наших днів) / За ред. А. А. Чухна. – 2-ге вид., доп. – Біла Церква: БДАУ, 2003. – 145 с.

51. Юхименко П. І. Становлення і розвиток монетаристських концепцій: історико-економічний аналіз: Монографія. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 256 с.

52. Ястремська О.М. Інноваційна економіка : навч. посіб. / О.М. Ястремська. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 227 с.

Електронні ресурси

1. Крупнейшая энциклопедия по истории экономической мысли от New School University (NY) – [Ел. ресурс] – Режим доступа: <http://homepage.newschool.edu/het/> – Заголовок з екрану.

2. Лукша П.О. Самовоспроизводство социально-экономических систем. Монографія / [Ел. ресурс] – Режим доступа: http://www.luksha.ru/index_r.html – Заголовок з екрану.

3. Полтерович В.М. Кризис экономической теории. Доклад на научном семинаре Отделения экономики и ЦЭМИ РАН "Неизвестная экономика". – [Ел. ресурс] – Режим доступа: // <http://finmarket.base.net/download/publication/00007.shtml#3#3> – Заголовок з екрану.

4. Салменниemi С. Теория гражданского общества и остсоциализм – [Ел. ресурс] – Режим доступа: www.ecsoman.edu.ru – Заголовок з екрану.

5. Cato Institute. Books & Publications – [Ел. ресурс] – Режим доступу:
<http://www.cato.org/publications> – Заголовок з екрану.